

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 12. Február. 1788.

Külső Országl Tudósítások.

A' múlt hónapnak 26-dikán költ Párisi levelekből ezt olvassuk: „ Itt már 2 napoktól fogva mindeneknek közönségesen szájokban forgó hír az, hogy az itten lévő Pruszszus Követ B. Góltz Ur, ugyan ezen hónapnak 22-dikén, G. Montmorin Utnak következő, rövideden irt, de haszszú értelmű levelet adott légyen által: „ Második Vilhelm II-dik Jofeffel és Kátharinával tökéletesen meg-edgyezett tzéllal lévén, a' maga Sergeit Tseh-ország-felé indittja; melyre nézve, a' Frantzia Ud-

var edgy hónap alatt, u. m. Februáriusnak 22-diké-
 ig magát meg-határozni, és nyilvánosságá tenni el-
 ne mulassa az eránt, ha a' Törökök mellett, ezek
 ellené, vagy edgy részre sem hajló fegyvert kíván-
 na fogni? Kemény igék! de még sokkal keményebb
 vélekedéseiket olvashattuk a' külső Politikusoknak
 majd minden közönséges Levelekben; melyeket mind
 bizonytalanokat úgy közlünk E. Olvasóinkal. Edgy
 tserélés modja (igy szól a' Német író) vagyon mun-
 kában, mely ha meg-nem tanál-is lenni, csak ugyan
 lehetetlenséget nem foglal magában. E' szerént az
 A. Belgiumat Anglia fogná meg-kapni, hól békeféség-
 nek idején 40000, háborúnak idején pedig 80
 ezer fegyveres népet akarna tartani; a' F. Császár
 pedig e' helyett egész Svéviát és Baváriát venni a'
 2 fejú Sas' szárnyai alá: A' Baváriai Palatinátusbéli
 Fejedelem-é lenne a' Klevei Hertzegség és Gel-
 dria; a' Pruszszus Királyé pedig a' Hannoverai
 Fejedelemség, Dántzig és Lengyel-országának edgy
 darabja. — Más, Országokat bontolni kívánó, Pó-
 litikusok megint más osztályt rajzolgatnak elméjek-
 ben, melyről némellyek azt tartják, hogy ez az igaz-
 ság határ-punktumához közelebb-is járna az elsőnél
 t. i. hogy a' Pruszszus Király Lengyel-országának
 edgy részét kapná; a' Lengyel-orzági Közönséges-
 társaság e' helyet Moldovát; a' F. Császár Bélgrá-
 dot, Boszniát, Dalmáziát egészfzen a' Velentzei
 Tengerig Kataroig; a' Velentzeiek Moréa fél-sziget-
 jét, hól minden Nemzeteknek edgy közönséges sza-
 bad Kikötő-helyek fogna építtetni. — Ha ezen e'
 löl-irt Párisi Tudositás igaz?, ha a' közönséges Le-
 velek (mellyek edgy szívvel és szájjal azt erősitik,
 hogy a' Hollandiai Közönséges-társaság a' Helytartó
 Hertzegnek jóvoslására számos hadakazó hajókat épít-

ittett, és a' Frantziának adott pénzt visszfa kéri,) neg-nem tsalnak; így még *Néptunusnak*-is pere van *Mársal*, mely az Ánglus, Frantzia, Spanyol és Hollándus hadi *Advocatusokat* megint a' Gibráltár vára alá hivhatja. A' Hollándusok minden szerentsétlenségeket a' Frantzia Udvar' falaira írják; kiről azt tartják, hogy a' 7 edgyesült Tartományok között alattomban ő hintet volna ellenkezésnek magvát azért, hogy a' fel-zavart vizben annál könnyebben halaszhasan, 's nagyobb halakat foghasan. Már most Hollándia Angliának és Pruszfziának nyervemeg-oltalmát, úgy vélekednek, hogy Pruszfzia és Német-orzágnak bizonyos ereje a' szárazon, Anglia és Hóllándiai pedig a' Tengeren kézzittik magokat tsatára. Ha ama fő Frantzia Minister *Wersenes*, tsak a' jelen-valokról szorgalmatoskodván, a' következőkről el-nem felejtkezett volna; ha a' Skáldis vize partján és a' Baváriai tserének küszöben olly kemény lábokkal nem állott volna (ezt írja egy Frantzia író) most nem ezen az után járna az Europai *Politika*; de ezeket edgy nagy Monárkha mindkettős *Notabénével* írta a' maga Jegyző könyvébe. Frantzia-orzági a' Német-orzági Frigyet-is alattomban meg-háborított-nak lenni tartatik, 's már most edgy Hatalmos Monárkha mindeneket olly szépen el-rendelt, hogy a' Hollándus arannyal tellyes erfzénynek edgyik sziját Pruszfzia, a' másikat Anglia tartják kezekben. — Némely Levelek azt írják, hogy azok a' Frantzia hadi Tisztek, kik eddig a' Töröknél téfznek vala szólgálatot, a' magok Udvaraktól olly parantsolatot vettek, hogy minden kéfedelem nélkül a' magok Hazájokba és előbbení tisztségeknék helyére visszfa takaradjanak. Ez a' Frantziára nézve nem egyéb volna, hanem a' Török' barátságáról való tökélla-

le-mondás. — A' Frantzia Parlamentomoknak válaikon éppen most fekszik az Országnek leg-nagyobb terhe; hofzszas volna ezeknek végezéseket ide irni. Egész hadi erejeket 3 vagy 4 Táborra akarják szabni. Ki itt ennekutánna a' Lovafoknál Svadramos Kapitány akar lenni, meg-kell néki azt mutatni hogy 20 ezer Livra esztendei jövedelme legyen; a' gyalogoknál pedig edgy Kapitánynak 10 ezer Livrát kelletik a' hadi-kints-tárba le-tenni; melly hálála után a' magájéinak visszfa adatik. — Az ugy nevezett *Betsületes Emberek' Párisi Kalendárium*a a' Parlamentom által arra itéltetett, hogy a' Hohér kéze-által össze-izargattasék és el-égettetsék. Ezen Kalendáriumnak e' vala belső homlok írása: *Mond-meg nékem, kivel van bajad, és én megmondon néked te ki-vagy.* Ezen Kalendáriumban a' szentek' neve helyén külömb külömb féle nagy Emberek nevei valának fel-jegyezve az erőszakos halált szenvedett leg-nagobb Gonosztévök' neveivel nevettségesen össze-elegyítve. Ennek szerzője *Sylvain* ki most a' Szent *Lázár* Tömlöttzében futtezik. Az 1788-dik esztendőt a' jozon-okofság' első esztendejének nevezi; és ebben az esztendőben a' többi közötté' következendő innepeket jegyzett vala-fel: A' Házofságnak innepe 31-dik Máj; a' háladatofság' innepe 31 dik Auguszt. a' Barátság' innepe 31. Decem.

Elegyes Tudositások.

A' mi F. Monárkhánk előbbeni nyavaljájából meg-gyogyulván, már most tökéletes egétségben tölti szorgalmatofságok között lévő napjait. — A' Londoni Levelekből értjük, hogy edgy rendkívül oda érkezett Bétsi Kurirnak meg érkezésével a' Törökök

rökök ellen-való háboruja ezen F. Udvarnak nyilvánvalóvá tétetett légyen. — Azt bezzélik Bétsben, hogy a' háborúnak ki-hirdetése, mely már 3 nyelven, u. m. Görög, Török és Német-nyelveken 3 arra különösen rendeltetett Commissáriusok alatt ki-nyomtatott volna, minden órán nyilvánosságá fogná tétetni, melly alkalmatossággal azok a' F. Ts. és K. Tisztségben lévő Urak, kiknek ezstendei fizetések 500 forinton fellyül hágná, minden 100-ból 10-et; azok pedig, kiknek 500-an alól-van fizetések 100-ból 5-öt fognának a' közönséges hazsára fordítani. — A' mi F. Monárkhánk és a' Muzka nagy Hertzeg Lembergbe fognak edgyüve jöni, hól már a' Hertzeg' számára bizonyos készületeket-is tézzenek. — Ugy tartatik, hogy *Ferentz* fő Hertzeg a' Státus Kantzellárius Hertzeg *Kaunitz* Urnak jóvassására nem fogná a' Táborhoz menni, hanem Bétsben maradna. — A' közelebb fekvő Sergek Triestbe mentenek oltalamra, hogy ezen kereskedésnek helyét a' magokat ottan ottan mutagató Török-tolvajok ellen bátorságba helyheztesék. — A' szokásban lévő különös hadi adozásra már készülnek a' rendelések. — G. *Potokki* a' Khotzimi Komendánstól meg tudakoztatott, ha vajon a' Török Sergek, ha a' szükség úgy kívánná, a' Doisteren és Lengyel-orfzágnak edgy részén kerezttül mehetnéneké? melyre azt felelte: A' Lengyel közönséges társaság a' maga földjét nem örömeft kívánná hadi *Théátrum*má tenni, melyre nézve az által-menő Törököknek nem hogy önként utat engednének, sőt azoknak erővel fognak ellenek állani. — A' *Vársovban* mulatazó F. Ts. és K. dól-gok' gondvifelője *Cocket* Ur a' szüntelen tartó Tanátsnak edgy jegyzést adott-bé; melly ezen Tanátsban a' múlt hónapnak 15-dikén fel-is olvasták.

Ezen jegyzésben csak a' jelenteték, hogy a' jelen való környülállások ugy kívánnak, hogy bizonyos Ts. Sergek, mellyeknek a' Muszka Táborral közösülések lészzen, az utnak rövidségéért a' Lengyel-határok között mennyenek keresztül; mely népnek bizonyos pénzért szükséges eledelt szolgáltatni tartának szomszédi kötelekségeknek. Itt a' Király, ki ezen dolgot szívesen akarná a' szüntelen folyó Tanáts-nélkül az effélékben semmit sem tselekedhetvén, a' szüntelen folyó Tanáts-is a' Státus gyűlése nélkül; ezen kívánságra még-bizonyost nem felelhettek; minthogy Lengyel-országban az eleségre tartazó dolgok-is szükiben vagynak. — A' Belgrádi kerületben, ugy írják, 4000 Keresztények, többnyire mind Rátzok, alattomban öszve-verték magokat edgy szabad Sereg formára oly véggel, hogy mibelyt az idő és alkalmatosság kívánnya, az első pertzre legottan talpon lehessenek. — Pétervátaból 3000 hajos-legények érkeztenek-meg Kerfonba; ugyan ide 8 ezer fegittő fegyveres Sereg érkezett; Krimiában 30 ezerből álló Muszka Sereg áll már edgyütt. — Azon Muszka hadi-hajó, mely már edgy-néhány hetekkel ennek-előtte a' szélveszek által a' Törökök Tengeri tsatornájokba hányatott vala, meg-igazgatatott és Szélimnek neveztetvén Török Vezér hajonak tétetett. — Az Ásiából jött Levelek-szerént *Palesztinában* a' 'Sidok között véghetetlen nagy lárma vagyon, és Sergenként verik magokat öszve; mivel edgy tsalárd Hitető köztök a' *Dániel* jövendöléséből azt hitette-el velek, hogy az ő Birodalmoknak helyre állása, edgy minden orán meg-jelenendő *Messias* által, igen közel volna. — Azt jegyzi-meg edgy más, hogy a' Keresztényi Türedelem még a' Felebaráti Szeretetnek nagyobb grádittsára sohólt nem le-

pett mint az *Osnábruki* Püspökségben, hól a' Ka-
 tholikufok, Evangélikufok és Réformátufok edgy
 Templomban tisztelik a' Teremtőt. — Azt olvassuk
 a' Német Levelekből, hogy edgy hadi Gazdaságbé-
 li Tiszt, ki 6000 for. költszött vala, Péts mellett
 edgy erdőben a' Tolvajoktól meg-fosztatott volna;
 kinek kotsífsát meg-lövéen, magát kötve hagyták. —
 A' *Ferentz Fő Hertzeg Lakadalma'* emlékezetére
 veretett pénznek edgyik felén a' Fő-házasi párnak
 szemben álló képe és neve találtatik, a' másikon a'
 Lakadalomnak helye, esztendeje és napja nagyon
 fel-jegyezve.

Hogy a' külső szépségek gyakran a' belső szép-
 ségeknek-is segítségül légyenek minden napi a' pél-
 da. A' Napokban edgy bizonyos Gavallérnak Ti-
 toknakja, ki-külömben edgy magát ki-pallérozott és
 fokra alkalmatofsá tett Magyar Nemes ifjú, el-mé-
 gyen a' F. Monárkha eleibe, hogy magának a' Bu-
 dai H. Tanács-széken hivatalt instáljon. Meg-áll a'
 Felséges Paloták' folyasójában az Instántziával, 's mi-
 dőn ki-jő a' Monárkha, 's midőn által-adná instán-
 tziáját, azt kérdi tőle ő Felsége: (*Vasz wil er?*)
 mit akarasz. Ez igen félelmesen elé adván a' maga
 kérését; hátat fordita ő Felsége 's őtt hagyá. Haza
 megyen ezen ifjú a' maga Grofjához, 's elé befzél-
 li a' dólgot. Kérdi a' Gróf mitsoda öltezetben volt
 kend? En így voltam Németben a' mint Nagyságod
 előtt állok. Elég rószszúl volt kegyelmed. Öltez-
 zék-fel Magyarafon, köfsen Kardot 's úgy mennyen
 a' maga Királlya eleibe kegyelem keresni, 's ne
 nyünyegjen, hanem bátran befzéljen vele. Hiszem
 ebben a' formában, melyben kigyelmed a' Monár-
 kha előtt jelenék-meg, ezer 's még ezer-féle alá való
 forsú emberek jelenék-meg ő Felsége előtt. No-
 sza!

fza! ki-pallérozza a' Titoknak magát, Magyar köntösbe öltetik 's bé-megy 3 nap múlva megint a' Királyi Paloták' folyosójába. Ki-jövéen a' Monárkha (mint a' kit már első tekintetéről esmert, hogy Magyar Nemes ifjú; leg alább nem Serföző legény) leg-előbb-is hozzája fordúla; 's így szólitá-meg: wazf wolen Sie? Mit akar az Ur? Kezdi bátron beszélleni, melyre a' Monárkha a' folyosóról edgy szobába vivén, igen kegyelmesen beszélla vele, és kér sít meg-halgatá. — — — Haza megy, mondja a' Grófjának, hogy járt. Mondja a' Gróf: Láttyr kegyelmed! Az esmeretlenek előtt a' külső forma és maga vífelet az az éfzköz, mely az első tekintet által mingyárt utatnyit a' belső fokkal neme-febb tehetségeknek érdemeire. — Az affélé szabad mulattságban és vendégségben lévő némely embereknek szokását jól tudván a' Monárkha, a' Lakadalmi utolsó szabad Bálra 5000 Kávézó és hívesítő tsemegékhöz-való kalanakat készítettett vala ezüst formára más' nemű értzből, és a' lakadalmi Pompának al-fobb grádits fokán mulatazoknak ezekkel szolgálának; — itt a' mi azokkal történt, a' roftában maradt.

A' múlt héten érkezett vala Olmützből Bétsbe edgy Batáliom Pattantynus; itt a' már számokra kirakott 400 edgy-néhány nagy ágyukat magokkal a' Tábor-felé inditák. A' jövő szombaton bizonyosobbat fogunk a' had ki-hirdetéséről hallani.